

3 söndagen i fastan

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 3 mars 2024

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Käre himmelske Fader! Sänd din Ande till oss idag med ditt heliga Ord som frälsar oss från synden, döden och djävulen. Öppna våra hårda hjärtan så att vi lyssnar till det och bevarar det, och blir evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Luk. 11:14–28

Jesus drev vid ett tillfälle ut en ond ande som var stum. När den onde anden hade farit ut, talade den stumme, och folket förundrade sig. Men några av dem sade: "Det är med hjälp av Beelsebul, de onda andarnas furste, som han driver ut de onda andarna." Andra ville snärja honom och begärde av honom ett tecken från himlen. Men han visste vad de tänkte och sade till dem: "Ett rike som har kommit i strid med sig självt blir ödelagt, och hus faller på hus. Om nu Satan har kommit i strid med sig själv, hur kan då hans rike bestå? Ni säger att det är med hjälp av Beelsebul som jag driver ut de onda andarna. Men om det är med hjälp av Beelsebul som jag driver ut de onda andarna, med vems hjälp driver då era söner ut dem? De kommer därför att vara era domare. Men om det är med Guds finger jag driver ut de onda andarna, då har Guds rike kommit till er. När den starke beväpnad vaktar sin gård får hans ägodelar vara i fred. Men kommer det en som är ännu starkare och besegrar honom, då tar den mannen ifrån honom alla vapen som han litade på och fördelar bytet. Den som inte är med mig är emot mig, och den som inte samlar med mig, han skingrar.

När en oren ande har farit ut ur en människa, vandrar han genom ökenstråk för att leta efter en viloplats. Men om han inte finner någon tänker han: Jag vill vända tillbaka till mitt hus som jag lämnade. När

han så kommer och finner det städat och pyntat, ger han sig av och tar med sig sju andra andar som är värre än han själv, och de går in och bor där. För den människan blir det sista värre än det första."

Då Jesus sade detta, ropade en kvinna i folkskaran: "Saligt är det moderliv som har burit dig och saliga de bröst som du har diat." Han sade: "Säg hellre: Saliga är de som lyssnar till Guds ord och bevarar det."

Kampen mot de onda makterna

Texten idag kretsar kring ett under som Jesus utförde, då han drev ut en ond ande som gjort en man stum, och hans undervisning om djävulen och dennes rike.

Den allmänna uppfattningen idag i vårt sekulariserade land är att andevärlden inte existerar, och att allt tal om besatta människor endast var vidskeplighet och bristande kunskap om vad som egentligen låg bakom olika sjukdomar. I populärkulturen framställs djävulen som en behornad gestalt som regerar i helvetet, och som eventuellt kan få makt över någon obetänksam och särskilt omoralisk människa genom att lura in denne i en faustisk pakt. Människor förnekar hans existens, men åkallar honom ändå dagligen i grova svordomar på ett helt tanklöst sätt.

Även bland judarna fanns det sådana som inte tog djävulen på ett särskilt stort allvar. I evangelietexten kallas han för Beelsebul, flugornas herre, som om de onda andarnas furste var något irriterande som kunde viftas bort.

Djävulen är säkerligen mycket nöjd över att betraktas så lättsinnigt. Men den heliga Skrift beskriver aldrig Satan på det viset. Tvärtom varnar Bibeln många gånger för hans stora makt. Han är denna världens furste, och har det fallna människosläktet i sitt våld (1 Joh. 5:19). Aposteln Paulus skriver: "Ty vi strider inte mot kött och blod utan mot furstar och väldigheter och världshärskare här i mörkret, mot ondskans andemakter i himlarna." (Ef. 6:12)

Och Petrus skriver varnande: *"Var nyktra och vaksamma. Er motståndare djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter vem han skall sluka."* (1 Petr. 5:8)

Djävulen är inte en irriterande flugherre, inte en löjlig sagofigur. Han är den som med list lockade de första människorna till synd mot Gud, och som därigenom förgiftade alla deras avkomlingar med arsyndens förskräckliga åkomma. Guds straff för synden är döden: den kroppsliga, andliga och eviga döden. I Romarbrevet skriver Paulus: *Genom en enda människa kom synden in i världen och genom synden döden, och så kom döden över alla människor, eftersom alla hade syndat.* (Rom. 5:12)

Evangelietexten omges av följande yttranden av Jesus: *"Ni som är onda..."* och *"Detta släkte är ett ont släkte."* Det är en korrekt inramning av evangelietextens budskap. På grund av synden är alla människor i djävulens våld, och han använder hela sin list och ondska för att hålla dem kvar där. Ofta med hemskheter som krig, sjukdomar och lidande, men också med förföriska tankar och vackra lögner som tilltalar människors själviskhet och egenrättfärdighet, precis som när han lockade Eva. Det är när han framträder i predikstolen med sina lögner som han är som allra farligast.

Från födelsen är alla människor i detta fallna tillstånd. Endast genom dopets nåd kan en människa bli född på nytt och träda in i Guds rike. Endast så bryts syndens, dödens och djävulens makt över henne, så att hon på nytt kan bli försonad med Gud.

Det finns inget tredje tillstånd. En människa är antingen i Guds rike eller i djävulens rike. Den som inte genom nådemedlen blivit omvänd är fortfarande förslavad i den ondes våld. Jesus säger: *"Den som inte är med mig är emot mig, och den som inte samlar med mig, han skingrar."*

Jesu utdrivande av den dövstumme anden var ett kroppsligt utdrivande. Lärjungarna och apostlarna fick också nådegåvan att på liknande sätt driva ut onda andar. Genom detta bekräftades deras gudomliga uppdrag, och de som av djävulen utsattes för detta lidande fick då en tillfällig lindring från sin kroppsliga plåga. Vi har i vår tid inte fått något motsvarande uppdrag eller befallning eller nådegåvor att göra det samma.

Men dessa kroppsliga utdrivanden ska också ses som syftande fram emot något större, på ett andligt plan. Inför sitt stora lidande sade Jesus: *"Nu går en dom över världen. Nu skall denna världens furste kastas ut."* (Joh. 12:31) När han korsfästes och dog på korset var det till synes som om djävulen hade

vunnit. Men i själva verket var det Jesus, Guds Son, som stod som den evige segraren. Han uppfyllde då det som Gud i skuggan av syndafallet profeterat: att ormens huvud skulle krossas av kvinnans avkomma, som dock av ormen skulle huggas i hälen. Detta var det stora utdrivandet av djävulen en gång för alla, som bröt hans makt för alltid. Det kroppsliga utdrivandet återspeglar det större, andliga utdrivandet, som kommer till oss med löftet om syndernas förlåtelse. Det pekar på makten i befrielsen genom evangelium; att *"Guds rike kommit till er"*. Jesus har makt över djävulen.

Denna andliga utdrivning sker ständigt i kyrkan genom predikan och sakramentsförvaltande. Traditionen med *exorcism* inför dop har därför med rätta bevarats inom den lutherska kyrkan. I exorcismen besvärjer prästen djävulen att vika bort för att ge plats åt den helige Ande, och i dopfrågorna avsäger sig den som ska döpas (eller en fadder) den onde och allt hans väsende. Denna ritual är inte är anbefallen i Bibeln, men är helt i linje med dess undervisning. Den som döps blir född på nytt, och övergår från djävulens rike till Guds rike. De är därför inte tomma ord. Paulus skriver: *Han har frälst oss från mörkrets valde och fört oss in i sin älskade Sons rike.* (Kol. 1:13)

I evangelietexten beskrivs Jesu andliga kamp mot de onda makterna med en bild. *"När den starke beväpnad vaktar sin gård får hans ägodelar vara i fred."* Detta är djävulen, som noga vakar över de själar som han har i sitt våld. Han är *den starke*, en farlig motståndare. Ingen människa kan i sig själv stå honom emot. Men Gud är starkare och tvingar honom på flykt. *"Men kommer det en som är ännu starkare och besegrar honom, då tar den mannen ifrån honom alla vapen som han litade på och fördelar bytet."* Djävulens främsta vapen är synden, som han anklagar oss med, och döden, som är dess straff. Men i kraft av Kristi rättfärdighet får vi säga: *Du död, var är din seger? Du död, var är din udd?* (1 Kor. 15:55) Djävulen har blivit avväpnad och kan inte längre skada oss, annat än ytligt. Segraren fördelar bytet, det vill säga våra själar, och upptar dem i sitt rike.

Men Jesus kommer också med en allvarlig varning till oss. Den som har blivit omvänd riskerar att avfalla. De onda andemakterna kan få makten igen över den som tidigare befriats. Jesus säger:

"När en oren ande har farit ut ur en människa, vandrar han genom ökentruer för att leta efter en viloplats. Men om han inte finner någon tänker han: Jag vill vända tillbaka till mitt hus som jag lämnade. När

han så kommer och finner det städlat och pyntat, ger han sig av och tar med sig sju andra andar som är värre än han själv, och de går in och bor där. För den människan blir det sista värre än det första.”

För den som varit kristen men tappat sin tro blir det värre än innan den första omvändelsen. Det sker när en människa slumrar in i säkerhet, inte längre tar Guds Ord på allvar och börjar försvara sin synd. Det kan också hända när djävulens genom bedrägliga villoläror lockar bort en kristen till falska kyrkor, där Kristi frälsningsverk ersätts av gärningslära. Det sista blir värre än det första.

Därför ska vi lyssna noga till Jesu avslutande ord: *”Saliga är de som lyssnar till Guds ord och bevarar det.”* Så länge vi håller fast vid tron kan ondskans andemakter inte skada oss.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som låtit din Son komma i världen för att strida för oss mot denna världens furste och rycka oss undan mörkrets välde. Vi ber dig: Hjälp oss att troget hålla oss till Jesus Kristus, vår Frälsare, avsäga oss mörkrets gärningar och vandra i ditt ords klara ljus. Låt oss till sist, befriade från allt ont, bli evigt saliga. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Amen.